

Берзіна Світлана Валеріївна
заступник голови підкомітету
ТК 82 «Охорона навколишнього природного
середовища України»

УСІ ПРОДУКТИ ЛЕГАЛЬНО ПРЕДСТАВЛЕНІ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ

**НАЙКРАЩЕ, КОРИСНЕ,
ВІТАМІНІЗОВАНЕ І СМАЧНЕ
МОЛОКО**

1. Відповідають загальноприйнятим обов'язковим державним вимогам
2. Мають привабливу упаковку
3. Рекламуються

МОЖЛИВІ ПОКРАЩЕНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОДУКЦІЇ

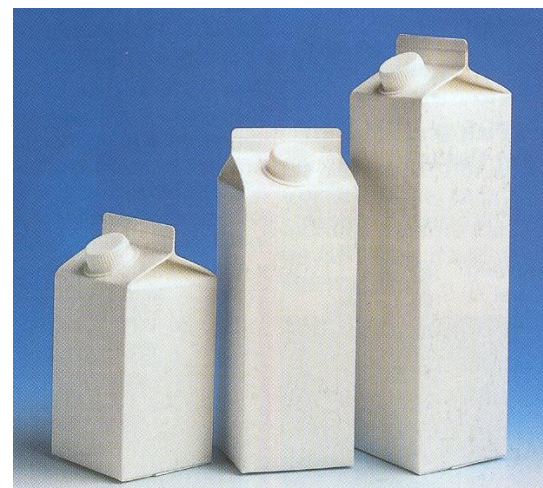
контроль якості сировини

сучасні енерго- та ресурсо- зберігаючі технології переробки

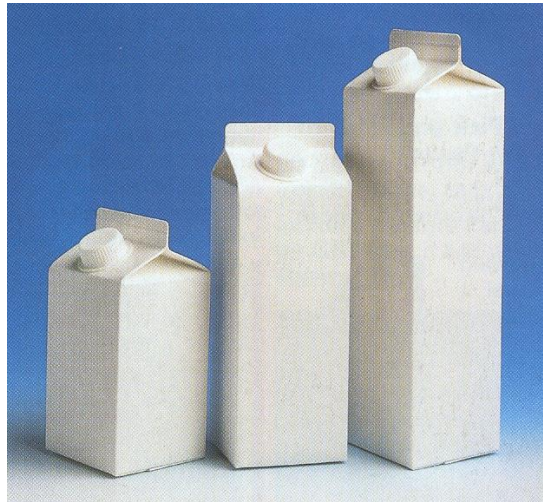
контроль безпеки та якості виробництва продукту переробки

автентичність (натуральність) смаку, без вмісту потенційно шкідливих (підозрілих) харчових домішок, оптимальність упаковки та можливість її перероблення або багаторазового використання

ЯК КРАЩЕ ІНФОРМУВАТИ СПОЖИВАЧА ПРО
ПОКРАЩЕНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ПРОДУКТУ

?

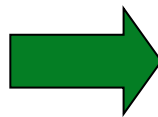
СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ (МЕНЕДЖМЕНТУ)

Система контролю якості
сировини та управління
ризиками

Система управління
якістю

Система безпеки праці

Система екологічного
управління

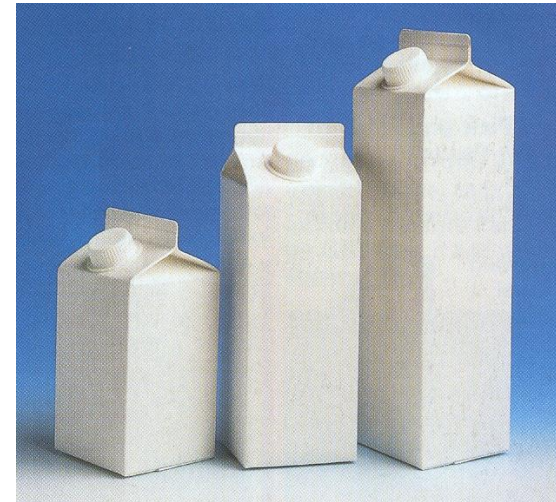

ISO 22000

ISO 9001

ISO 18000

ISO 18000

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

від 18 травня 2011 року № 529

п. 4

..... **забороняється використовувати** на упаковці, етикетці, у супровідній документації, рекламі товарів та послуг **екологічні твердження, які є нечіткими чи неконкретними**, такими, що вводять в оману або лише натякають на те, що продукція є екологічно сприятливою.

Забороняється товаровиробникам та постачальникам товарів та послуг **використовувати такі неперевірені екологічні твердження**, як «екологічно чистий», «екологічно безпечний», «екологічно сприятливий», «сприятливий до ґрунту», «не забруднюючий», «зелений», «сприятливий до природи» та «сприятливий до озону» тощо.

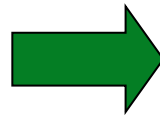
СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ (МЕНЕДЖМЕНТА)

Система контроля
качества сырья и
управление рисками

Система управления
качеством

Система безопасности
труда

Система экологического
управления

ISO 22000

ISO 9001

ISO 18000

ISO 18000

ЕКОЛОГІЧНЕ МАРКУВАННЯ І ТИПУ

Найкраще для довкілля...

.... найкраще для Вас

Екологічне маркування – надійний спосіб інформування споживачів про екологічні переваги товарів та виробів відносно іншої продукції аналогічної категорії, представленої на ринку

ЕКОЛОГІЧНА СЕРТИФІКАЦІЯ ТА МАРКУВАННЯ

ХТО ЩО РОБИТЬ?

**Національне агентство
акредитації України**

**Здійснює акредитацію органу оцінки
відповідності що керує програмою
екологічної сертифікації та маркування
згідно ДСТУ EN 45011 и ДСТУ ISO 14024**

**Технічний комітет
стандартизації ТК 82
«Охорона навколишнього
природного середовища
України»**

**Розробляє екологічні стандарти
на товари та послуги згідно
ДСТУ ISO 14024**

**Координационный совет по
экологической маркировке
(Минприроды Украины)**

**Розглядає та ухвалює екологічні
стандарти на товари та послуги**

**Орган сертификации (орган
экологической маркировки)**

**Забезпечує проведення оцінки
відповідності та оформлює ліцензійну
угоду на право застосування знаку
екологічного маркування**

ЕКОЛОГІЧНЕ МАРКУВАННЯ

ISO 14024 (ДСТУ ISO 14024) «Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи».

Вимоги до органу екологічного маркування, як до органу оцінки відповідності встановлені стандартом **ISO Guide 65** (EN 45011, ДСТУ EN 45011) «Загальні вимоги до органів, які керують системами сертифікації продукції».

**Презентація проекту
СОУ ОЕМ 08.002.03.069**

**Продукти переробки молока та м'яса -
Екологічні критерії оцінки життєвого циклу**

СОУ ОЕМ 069

ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КАТЕГОРІЇ

Відноситься до галузі харчової промисловості, яка перероблює худобу та об'єднує підприємства по виробництву молока різних молочних продуктів.

М'ясо-молочні продукти - основне джерело повноцінних білків в раціоні людини, в яких містяться всі незамінні амінокислоти, поживні речовини, необхідні для забезпечення пластичних процесів та збалансованого стану організму людини.

До складу м'яса входять і неповноцінні білки - калоген і еластин, які є основною сполучної тканини, зв'язків і сухожиль.

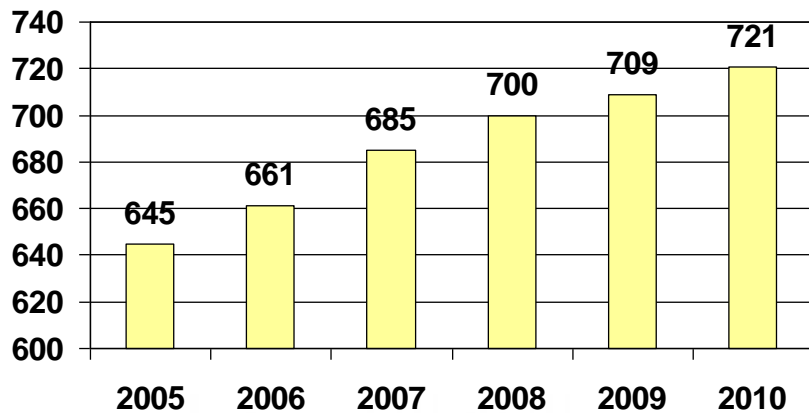
Білки в м'ясі складають 15-20%. Їх кількість змінюється в залежності від виду тварини, його вгодованості, віку і статі.

У 100 г натурального коров'ячого молока міститься в середньому 3,2 г білка, 3,6 г жиру, 4,8 г молочного цукру і 87,3 г води; калорійність складає 64,4 ккал.

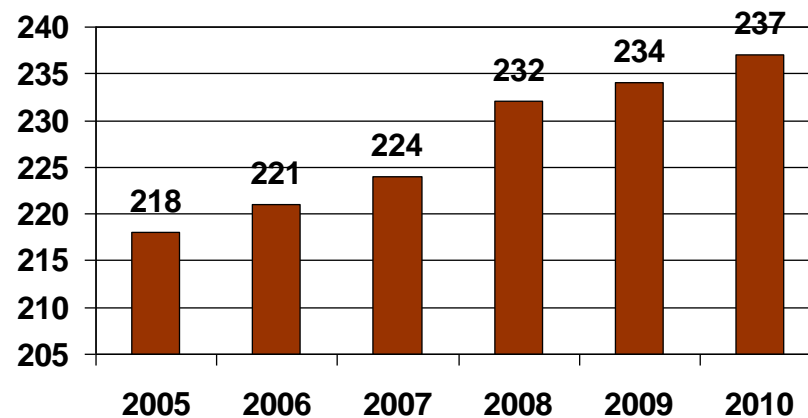
АНАЛІЗ СТАНУ СВІТОВОГО РИНКУ

Динаміка виробництва м'ясо-молочних продуктів у світі 2005-2011

Виробництво молока, млн. тон

Виробництво м'ясо, млн. тон

АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ УКРАЇНИ

Обсяг реалізованої промислової продукції за січень-серпень 2012 року

Промисловість – 100%: добувна та переробна промисловість - 86,7 %
в якій переробна промисловість - 73,2 %.

Переробна промисловість	Обсяг реалізованої промисловості продукції у відпускних цінах підприємств (без ПДВ та акцизу)		Структура обсягу реалізованої продукції, без врахування вартості електроенергії, газу та води, придбаних для переробки, %
	млн. грн.	у % до всієї реалізованої продукції	
Виробництво м'яса та м'ясних продуктів	18037,9	2,4	2,6
Виробництво молочних продуктів та морозиво	17340,7	2,3	2,5

Державна служба статистики України

АНАЛІЗ СТАНУ ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНИ

У 2012 році в збільшилося виробництво основних видів продукції тваринництва, зокрема:

- станом на 1 жовтня 2012 сільгосппідприємствами було вироблено 2136,4 тис. т м'яса (у живій вазі), що на 1,2% більше, ніж на ту ж дату в 2011 р.

- найбільший приріст виробництва відмічений у Вінницькій області + 11,7%, проте абсолютним рекордсменом по його виробництву стала Черкаська область + 323,3 тис. т.

- надої молока збільшилися на 2,6% і склали 8948,4 тис. т. Найбільше молока дала Полтавщина - 596,5 тис. т, але з інтенсифікації надоїв лідирує Харківська область - приріст виробництва склав 9,2%.

АНАЛІЗ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ

ЕКСПОРТ

- м'яса та м'ясних продуктів за 3 кв. 2011 рік складає 38 млн. 400 тис USD, що **на 10% більше** ніж у 2 кв. 2011 року.
- молока та молочних продуктів за 3 кв. 2011 рік складає 178 млн. USD, що **на 6% більше** ніж у 2 кв. 2011 року.

ІМПОРТ

- м'яса та м'ясних продуктів за 3 кв. 2011 рік складає 100 млн. 300 тис USD, що **на 70% більше** ніж у 2 кв. 2011 року.
- молока та молочних продуктів за 3 кв. 2011 рік складає 36 млн. 800 тис. USD, що **на 26% більше** ніж у 2 кв. 2011 року.

ОБ'ЄКТИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

- м'ясо великої рогатої худоби свіже, охолоджене або морожене
- свинина свіжа, охолоджена або морожена
- баранина або козлятина свіжа, охолоджена або морожена
- м'ясо коней, віслюків, мулів або лошаків свіже, охолоджене або морожене
- субпродукти їстівні великої рогатої худоби, свиней, овець, кіз, коней, віслюків, мулів або лошаків свіжі, охолоджені або морожені
- ковбаси та аналогічні вироби з м'яса, м'ясних субпродуктів чи крові, готові харчові продукти, виготовлені на основі цих виробів
- інші готові чи консервовані продукти з м'яса, м'ясних субпродуктів або крові

ОБ'ЄКТИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

- молоко та вершки, не згущені та без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин
- маслянка, коагульовані молоко та верки, йогурт, кефір та інші ферментові або сквашені (бактеріальними заквасками) молоко та вершки, згущені або не згущені, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин, ароматизовані чи не ароматизовані з доданням або без додання фруктів, горіхів чи какао
- молочна сироватка, згущена або не згущена, з доданням чи без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин
- продукти, що складаються з натуральних компонентів молока, з доданням чи без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин, в іншому місці не зазначені
- масло вершкове та інші жири, вироблені з молока; молочні пасти
- сири всіх видів, у т.ч. кисломолочні

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАНДАРТ ВРАХОВУЄ

1. Загальний баланс між економічною вигодою та екологічними впливами на стан довкілля і здоров'я людини.
2. Витрати ресурсів, пов'язаних з процесами з виробництва одиниці продукції: обсяг споживання енергії, водних та інших природних ресурсів, утворених відходів.
3. Можливості зменшення вмісту в продукції шкідливих речовин: нітратів, пестицидів, важких металів, радіонуклідів, антибіотиків, гормональних препаратів.
4. Можливості заміни шкідливих і потенційно небезпечних харчових добавок: консервантів, емульгаторів, ароматизаторів, барвників та ін. на нешкідливі, натурального походження.
5. Виключає можливість застосування ГМО.
6. Можливості зменшення утворення відходів від упаковки.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ОЦІНКИ

сировина

виробництво

склад продукції

фасування та пакування

транспортування та умови зберігання

переробка та утилізація упаковки

**СОУ 08.002.03.069. М'ясо-молочні продукти.
Екологічні критерії оцінки життєвого циклу**

СИРОВИНА

- має відповідати вимогам нормативної документації;
- повна відсутність генетично модифікованих організмів або їх похідних;
- встановлені додаткові обмеження на вміст важких металів, агрохімії та радіонуклідів.

ВИРОБНИЦТВО

- дотримання вимог природоохоронного законодавства;
- впровадженні заходи енергозбереження;
- використання електроенергії на виготовлення однієї одиниці продукції за попередній рік, не більше 90%;
- замкнута система водопостачання або власні очисні споруди;
- використання води на виготовлення однієї одиниці продукції за попередній рік, не більше 95%.

СКЛАД ПРОДУКЦІЇ

Забороняється обробляти та/або вміст барвників, консервантів, антиоксидантів, стабілізаторів, емульгаторів, підсилювачів смаку, крім:

- стабілізаторів E410, E412, E415, E421, E422, E432, E445 в об'ємі не більш ніж 50 мг/кг готової продукції ;
- вміст підсилювачів смаку та аромату E620-E626, E628, E630, E632-E634, E636-E641 в об'ємі не більш ніж 400 мг/кг готової продукції.

Забороняється заміщати тваринні жири на рослинні у молочній продукції.

Забороняється застосування розчину карагінану (E407) та його похідних.

Забороняється обробка антибактеріальними препаратами.

ФАСУВАННЯ ТА ПАКУВАННЯ

Матеріал, який використовується для фасування та пакування готового продукту має бути придатний для повторного та багаторазового використання.

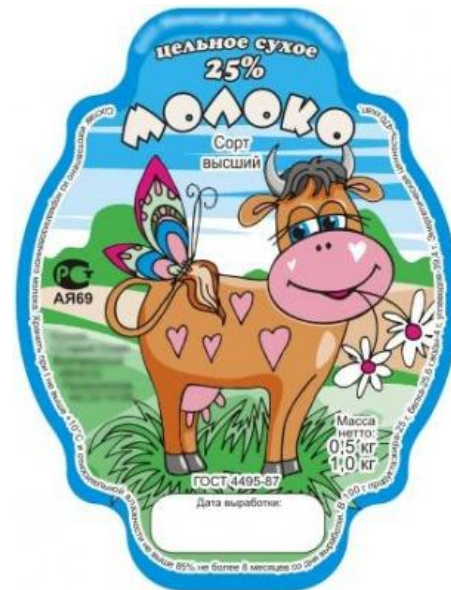
Забороняється позначати або покривати пакування, що перешкоджає переробці (наприклад, металеві етикетки).

Пакування (включаючи етикетки), не має містити будь-який тип хлорованих матеріалів.

МАРКОВАННЯ

Етикетка має містити інформацію для споживача щодо утилізації використаної тари та пакувальних матеріалів.

Забороняється використання будь-яких екологічних тверджень та декларацій, що не мають документального підтвердження відповідної акредитованої установи, та вводять в оману споживача.

ТРАНСПОРТУВАННЯ

Продукція транспортується усіма видами транспорту у відповідності з правилами перевезення вантажу, які діють для відповідного виду транспорту.

Продукцію слід транспортувати оптимальними партіями та за схемами оптимальних маршрутів, таким чином зменшуючи обсяги спалювання палива та викидів шкідливих речовин в атмосферу.

ЗАБОРОНЕНІ ХАРЧОВІ ДОБАВКИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСО-МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

E-110 E-121 E-122 E-123 E-124 E-125 E-126

E-128 E-209 E-213 E-214 E-215 E-216 E-217

E-218 E-219 E-225 E-226 E-228 E-229 E-230

E-231 E-232 E-233 E-235 E-237 E-238 E-239

E-240 E-241 E-252 E-263 E-264 E-281 E-282

E-283

E-303 E-309 E-310 E-311 E-313 E-314 E-318

E-323 E-324 E-325 E-328 E-329 E-343 E-344

E-351 E-252 E-359 E-368 E-375 E-390 E-391

E-403 E-429 E-430 E-443 E-446 E-462 E-465

E-623 E-624 E-625 E-627 E-629 E-631 E-635

ЗБЕРІГАННЯ

Заборонено зберігання продукції разом з отруйними, шкідливими речовинами та речовинами, які можуть надати їй невластивий запах.

Продукція під час зберігання має бути захищена від потрапляння прямих сонячних променів.

Під час зберігання продукції необхідно дотримуватись відповідного температурного режиму.

ПЕРЕРОБКА ТА УТИЛІЗАЦІЯ

Відходи виробництва зберігають тимчасово, знешкоджують, і утилізують відповідно до вимог чинного законодавства.

На виробництві має бути впроваджена схема роздільного збору сміття для його подальшій утилізації.

НАСТАНОВА

ЩОДО ВИБОРУ ПРОДУКЦІЇ
З ПОКРАЩЕНИМИ
ЯКІСНИМИ ТА
ЕКОЛОГІЧНИМИ
ХАРАКТЕРИСТИКАМИ

ЕКО-МАМА

ЗМІСТ

Вступне слово авторів

Добровільна та обов'язкова сертифікація продукції

Знаки маркування на етикетці

1. Дитяче харчування
2. Побутова хімія
3. Косметичні засоби
4. Ремонт у дитячій кімнаті
5. Аксесуари
6. Текстиль, одяг та взуття
7. Іграшки
8. Канцтовари
9. Побутова техніка
10. Засоби гігієни
11. Меблі

Додаток 1. Харчові домішки

Додаток 2. Про що говорять позначки на ярликах одягу та тканин

ЗНАКИ МАРКУВАННЯ, ЯКІ ПІДТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО ПРОДУКЦІЯ ВІДПОВІДАЄ ВИМОГАМ УСІХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ТЕХНІЧНИХ РЕГЛАМЕНТІВ ТА СТАНДАРТІВ У КРАЇНІ

ДОБРОВІЛЬНА ТА ОБОВ'ЯЗКОВА СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ

Сертифікація продукції – це процедура підтвердження відповідності певного виду товару (продукції) встановленим вимогам. Організація засвідчує у формі листа, що продукція їм відповідає. Сертифікація може бути як добровільною, так і обов'язковою, але обидва варіанти передбачають незалежне тестування чи випробування продукції та оцінку акредитованим органом сертифікації її відповідності певним нормам чи стандартам.

Національний знак відповідності України

Національний знак відповідності Росії

Національний знак відповідності Білорусі

Національний знак відповідності Молдови

ОБОВ'ЯЗКОВА СЕРТИФІКАЦІЯ:

Мета: запобігання реалізації продукції, небезпечної для життя, здоров'я та майна громадян і навколишнього природного середовища.

Об'єкт: продукція на території України.

Хто сертифікує: проводиться виключно в державній системі сертифікації.

Особливості: законодавчо закріплені вимоги до товарів повинні виконуватись усіма виробниками на внутрішньому ринку та імпортерами при ввезенні їх на територію України. Номенклатура товарів і послуг, що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні, визначається Мінекономрозвитку України.

ЗНАКИ МАРКУВАННЯ НА ЕТИКЕТЦІ

Як часто Ви замислюєтеся над значенням символів, індексів та інших позначень на упаковці продукту? Адже маркування – це мова спілкування між виробником і споживачем. А внаслідок своєї неуважності Ви втрачаєте не тільки гроші, але й своє здоров'я. Захистити себе від неякісної продукції, здатної зашкодити здоров'ю та навколишньому середовищу, можливо, якщо кожен з нас навчиться розуміти мову маркування і головне – користуватися нею. Інформаційна частина маркування дає широке поле для творчих ідей рекламистів і маркетологів, які можуть заплутати навіть найсвідомішого покупця. Тому при виборі продукції не варто довіряти деклараціям виробників типу «якісний», «екологічний» («еко-»), «натуральний» чи «органічний», – краще керуватися виключно маркуванням встановленого зразку, яке вказує на відповідність маркованої продукції тим чи іншим стандартам або правилам.

ЕКОЛОГІЧНЕ МАРКУВАННЯ, що вказує на переваги продукції відносно її впливів на стан здоров'я та довкілля, повинне бути підтверджено процедурою сертифікації згідно ДСТУ ISO 14024 (ISO 14024). Відносно екологічно сертифікованої продукції застосовується знак відповідності екологічним стандартам певної країни або регіону:

ЄС

Німеччина

Росія

Україна

Північні країни

США

ЗНАК «ОЕКО-ТЕХ STANDARD»

Означає, що продукція відповідає вимогам європейських стандартів Oeko-Tex Standard 100 або Oeko-Tex Standard 200.

Текстиль, маркований таким знаком, являє собою матеріал з природних волокон рослинного (бавовна, льон) або тваринного (вовна, натуральний шовк) походження без залишків агрохімії (пестициди, гербіциди, антисептики), забарвлений або з візерунком, надрукованим природними барвниками, без застосування в процесі виробництва синтетичних препаратів.

Цей знак належить до **МОТИВАЦІЙНИХ ЗНАКІВ**, які наносяться безпосередньо виробником. Він означає, що упаковку продукту слід викинути в урну.

06 06 2011
06 07 2011

СТРОК ПРИДАТНОСТІ

Строк придатності встановлюється виробником на підставі відповідних чинних нормативних документів із зазначенням встановлених умов зберігання.

ЗНАК «БЕЗ ГМО»

Цей знак є самодекларацією виробника, його застосування не вимагає проведення органом з оцінки відповідності випробувань та оцінки продукції на вміст ГМО.

ЗНАК «ЗАМКНУТИЙ ЦИКЛ»

Знак у вигляді трикутника з трьох стрілок означає замкнений цикл (виробництво – застосування – утилізація) і вказує, що дана упаковка придатна для подальшої переробки.

Усередині трикутника розташовуються одна або дві цифри, що вказують на тип пакувального матеріалу: 1-19 – пластик, 20-39 – папір та картон, 40-49 – метал, 50-59 – деревина, 60-69 – тканини і текстиль, 70-79 – скло.

Під трикутником (а іноді й усередині нього) може стояти літерний код пластика.

ЗНАК «СТРІЧКА МЕБІУСА»

Цей знак означає, що пакувальний матеріал вироблений з повторно переробленої сировини або містить частку повторно переробленого матеріалу.

ВИВЧАЄМО ЕТИКЕТКУ:

EURO-STANDART ISO 9000

ISO 9001 встановлює вимоги до системи управління якістю, якщо організація потребує продемонструвати свою спроможність поставляти продукцію, що відповідає вимогам замовників і застосовних регламентів, а також прагне до підвищення задоволеності замовників.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТОВАР

Ви як споживач маєте право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про товар, продукцію, що пропонується до продажу. У цьому випадку під поняттям інформації мається на увазі документовані або публічно оголошені відомості про товар. Під необхідною та достовірною інформацією слід розуміти її повноту. Інформація про товар (роботу, послугу) – відомості та/або дані, які розкривають кількісні, якісні та інші характеристики товару (роботи, послуги). Стаття 14 Закону України від 02.10.1992 р. № 2657-XII «Про інформацію»

СПІЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО

Спільне виробництво товарів за новітніми технологіями зазвичай добре впливає на їх якість. За відгуками експертів, технічне оснащення виробництва має поодинокі аналоги в Україні та навіть Європі, що підвищує задоволеність споживачів.

ПІКТОГРАМИ СПОСОБУ ПРАННЯ, ЧИСТКИ ТА ПРАСУВАННЯ

Обов'язковою є наявність інформації про поводження з товаром, тобто про догляд за ним. Піктограми мають вказувати на режим прання, прасування та чистки товару після його використання. Якщо порушите правила поводження з товаром, які вказав виробник, Ви ризикуєте втратити якість та вигляд речі (детальніше у додатку 2).

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗНАК ВІДПОВІДНОСТІ

Підтверджує відповідність виробу усім обов'язковим в країні-виробнику вимогам технічних регламентів та стандартів.